

Thư Hà Nội

Thân gửi các anh chị,

Lâu lắm không có thư cho các bạn, một phần vì thấy chẳng có gì đáng nói, phần khác cũng vì phải giữ mình. Thiên la địa võng của các cục công an A15, A18, A25... đã mệt rồi, nay lại thêm Tổng cục 2 của Quân đội nữa.

Như tôi đã kể trong một thư trước, Cục 2 (tình báo) đã được tướng Lê đức Anh nâng cấp thành Tổng cục từ lúc ông ta làm chủ tịch nước, phụ trách an ninh và đối ngoại, khi đất nước Việt Nam ra khỏi 50 năm chiến tranh và tuyên bố "làm bạn với mọi người". Sự nâng cấp này không chỉ đơn thuần là vấn đề danh từ, nó thể hiện bằng số lượng, phương tiện, quyền lực. Lấy một thí dụ cho các bạn thấy rõ : tại Pháp, sứ quán Việt Nam có chưa tới 60 cán bộ, thế mà theo những nguồn tin nội bộ, số người của TC2 không dưới 20 người ! Các bạn có thể hỏi : hai tá người như vậy để làm gì ? Xin trả lời : chủ yếu là theo dõi Việt kiều, theo dõi cán bộ ngoại giao, theo dõi công an (một lực lượng tương đương về số lượng), theo dõi lẫn nhau và... buôn bán. Trong nước, TC2 có chân rết ở cấp huyện, cấp xã. Trung tâm nghe lóm điện thoại tốn kém hơn 10 triệu đô la đã xây dựng xong, đối tượng của mạng lưới nghe lén này, phần tử "khả nghi" thì ít, mà chủ yếu là cán bộ trung cao ở phía chính quyền, cũng như các ban ngành của đảng. Có nắm được bí mật của đối tượng (ăn hối lộ, đánh quả, chơi bời) mới lập được hồ sơ để làm áp lực, vô hiệu hoá, hoặc tung chưởng đánh đối phương. Vụ Nguyễn Thái Nguyên, cố vấn của thủ tướng Phan Văn Khải, vừa bị bắt là một thành tích điển hình của TC2.

Nói tới TC2 mà quên bộ máy công an thì lại bảo là thiên vị. Chỉ xin nêu một thí dụ đang làm dư luận quan tâm, đồng thời làm tổn hại quan hệ ngoại giao với Canada : đó là vụ xử tử hình bà Nguyễn Thị Hiệp, một người có quốc tịch Canada bị bắt quả tang mang hơn 5 kg bạch phiến (giấu trong những bức tranh sơn mài). Không ai nghi ngờ tội trạng ấy (đương sự cũng không phủ nhận). Song vấn đề không ở đó. Bà Hiệp khai là mấy bức tranh sơn mài ấy, người ta thuê bà mang sang Canada, trao cho một địa chỉ cụ thể. Mà ở địa chỉ ấy, trước đó, chính quyền Canada đã bắt được một người mang ma túy. Như vậy điều quan trọng là hai bên phải tìm ra hai đầu mối của đường dây này. Ai ở Việt Nam trao cho bà Hiệp, bà Hiệp phải trao cho ai ở Canada ? Bộ ngoại giao Việt Nam đã nhận lời để chính quyền Canada cử người sang thẩm vấn bà Hiệp và mang thêm bằng chứng rằng bà ta chỉ là đồng lõa, nếu không nói là "củ vạ" trong một mạng lưới quan trọng và nguy hiểm. Mấy ngày trước khi phái viên Canada tới Hà Nội, Bộ công an "*khẩn trương thi hành bản án tử hình*" mà không thêm thông báo cho Bộ ngoại giao và Văn phòng Chính phủ. Người ta không thể không đặt câu hỏi : giết bà Hiệp, phải chăng người ta muốn thủ tiêu chứng nhân duy nhất có thể dẫn tới đầu mối ở Việt Nam ? đối với dư luận ở trong nước, qua kinh nghiệm vụ Vũ Xuân Trường, mạng lưới ma túy cỡ này không thể không có ô dù cấp cao ở Bộ công an và Tổng cục Hải quan. Và cứ theo nguyên tắc bất di bất dịch của mọi tiểu thuyết trinh thám cũng như của mọi vụ án hình sự, trả lời được câu hỏi : "Tội ác này có lợi cho ai ?" là tìm ra thủ phạm.

Nghiêm trọng hơn cả uy tín quốc gia, là : nạn ma túy đang huỷ diệt sinh lực

của xã hội Việt Nam. Nó không tha tầng lớp xã hội nào, kể cả (nếu không nói : nhất là) tầng lớp cầm quyền. Nó không tha con em một gia đình nào, kể cả gia đình của những quan chức thủ phạm buôn ma túy. Qua báo chí, các bạn đã thấy, vào mùa thi này, cả nước đang lên cơn sốt học thi, lò luyện thi, bằng giả thật, bằng thật giả... Nhưng căn bệnh trầm kha, hiểm nghèo nhất vẫn là nạn ma túy đang tàn phá học đường, tàn phá tuổi trẻ. Có lúc tuyệt vọng, tôi cầu nguyện sớm tới ngày mà nạn ma túy không chừa một gia đình nào trong Bộ chính trị : có lẽ lúc ấy họ mới tỉnh ngộ để hiểu rằng họ phải chọn giữa mạng sống của con cái họ và sự tồn tại của một thể chế mà họ tưởng có thể duy trì bằng bộ máy bạo lực đang giết dần giết mòn chính con em của họ.

Thôi, nói sang chuyện khác, đỡ buồn hơn. Thoạt trông đỡ buồn hơn. Đó là chuyện mê tín, là cuộc chạy đua vào thế giới thần linh. Tôi biết, vào những tháng cuối cùng của thiên kỉ thứ hai này, hình như cả trái đất đang lên cơn sốt tin nhảm. Đi đầu là Giáo hoàng Gioan-Paolô II với cái gọi là " bí mật thứ ba " của Đức Mẹ Fatima. Nhưng chúng ta cũng nên khoan dung với một con người đã làm nên nghiệp lớn nay đang ở cái tuổi gần đất xa trời (hay gần trời xa đất, cũng thế). Bởi vì cái " bí mật thứ ba " của Giáo hoàng có thắm vào đâu so với ba vạn sáu ngàn bí mật của vũ trụ mà hàng triệu đồng bào ta đang say sưa đi tìm với sự phù trợ của mọi đấng thần linh trên đời. Cách đây mấy tháng, một nhà vật lý học nổi tiếng ở Hà Nội (nổi tiếng không phải vì những phát kiến khoa học vật lý, mà vì những bài thuyết giảng của ông về khoa " trường sinh học ") đã đi khắp các câu lạc bộ Thủ đô, kể lại ông nằm mơ gặp Quang Trung, được Nguyễn Huệ thông báo " *Trung Quốc đã đưa năm chục vạn âm binh sang nước ta* ". Đến nỗi Bộ chính trị phải ra lệnh cấm không được để ông ta tiếp tục đi kể chuyện này. Cấm vì đại sứ quán của Bắc Kinh biết chuyện (không hiểu có phải do *âm binh* báo cáo không) và đã cực lực phản đối. Chú không phải vì các vị không tin nhảm. Các vị, cũng như các cố vấn, đều là khách quen của các nhà toán số tử vi, của những ông đồng bà cốt ngồi một chỗ mà dùng điện thoại di động để chỉ dẫn cho người ta ở cách đó cả ngàn cây số đi tìm mồ mả người bị mất tích trong chiến tranh. Chắc các bạn cũng như tôi, đã nghe nhiều chuyện tìm mộ, đều có người quen không tin nhảm, đã từng điều cốt chuyện này, cho đến khi... vân vân, và nay rất tin ở khả năng linh cảm có thật của những con người có thật. Thư này không phải chỗ để chúng ta bàn chuyện khoa học, thảo luận về giới hạn của tri thức khoa học, càng không phải chỗ để điều cốt. Điều mà tôi muốn nhấn mạnh là điều này : xã hội Việt Nam đang cần tin, đồng bào chúng ta đang cần tin ở những điều siêu nhiên. Đó là một sự thật, và tìm hiểu nguyên nhân xã hội, văn hoá, tâm lí của việc này sẽ giúp chúng ta hiểu ra nhiều điều. Có hiểu cái đó, mới mong tìm thấy lối thoát cho cuộc khủng hoảng toàn diện mà xã hội ta đang trải qua. Nếu giọng thư của tôi có vẻ điều cốt, xin các bạn hiểu cho là tôi muốn át đi nỗi buồn ghê gớm chiếm ngự tôi mỗi khi nghĩ tới tình trạng này.

Thôi xin rời cõi siêu nhiên trở về phàm trần. Các bạn có hỏi tôi : trong nước đánh giá ra sao về chuyến đi thăm Pháp, ý của tổng bí thư Lê Khả Phiêu. Theo sự đánh giá của chính ông Phiêu, " *đây là thắng lợi cá nhân to lớn* " (tính từ *to lớn* chỉ cái *thắng lợi*, chú không phải *cá nhân*). Câu nói thật thà này rất đúng, đúng hai lần. Thứ nhất, nó không phải là một hoạt động ngoại giao quốc gia, nhằm thắt chặt quan hệ hợp tác. Thậm chí cũng chẳng phải một hoạt động ngoại thương. Có người trách : ba mươi mấy doanh nhân (một nửa được phong là tư nhân) đi Tây âu mà chẳng mang về được một hợp đồng buôn

bán nào cả. Trách oan : họ không hề chuẩn bị một hợp đồng nào thì làm sao có chuyện kí kết ? Cũng đừng đổ oan là họ đi chơi. Họ trả mấy chục ngàn đô mỗi người để tháp tùng đâu có phải để đi chơi, mà để đi cùng, để thấy " các anh, các chị, các cháu " cần gì thì họ cung phụng. Đó là một cách đầu tư mang lại lợi nhuận nhanh và nhiều gấp bội cái trò *neteconomy* đang làm chấn động thế giới. Vậy thì chuyến đi này thuần túy có tính chất cá nhân, nhằm cung cấp cho ông tổng bí thư hình ảnh một chính khách đã đi Tây, sau khi đã bí mật sang Bắc Kinh mà không báo cáo trước với Bộ chính trị. Lại một thắng lợi cá nhân nữa, dù cho mấy đề nghị ông Lê Khả Phiêu đưa ra, ông Giang Trạch Dân đều giả điếc, không màng trả lời.

Nói như vậy, các anh chị cũng hiểu rằng Đảng cộng sản Việt Nam đang chuẩn bị Đại hội IX (dự định vào tháng 3 năm 2001). Cuộc " chạy đua nhân sự " đang bước vào đoạn đường thẳng, các " vận động viên " đang chuẩn bị chạy nước rút. Từ nay đến ngày đại hội, còn ít nhất hai kỳ họp Trung ương. Bề ngoài sôi nổi thảo luận về đường lối, chiến lược, định hướng. Trong hậu trường là cuộc giành giật quyền lực vì quyền lực. Độ này người ta ít nói tới " nguy cơ tụt hậu ". Làm gì còn nguy cơ khi nó đã trở thành hiện thực phũ phàng. Đó lại là chuyện khác : nó không nằm trong chương trình nghị sự.

N.S.P.